

Datum: 2025-02-21

Dnr LI2025/01991

Yttrande med anledning av remiss SOU 2025:58 - En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa

Till: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Registrator

Från: Hovslagarnas Riksförening Sverige

Sammanfattning

Hovslagarnas Riksförening Sverige är en branschorganisation som bildades i slutet av 2024 av yrkesverksamma hovslagare som upplevde att centrala branschfrågor inte fick tillräcklig prioritet i befintliga branschorganisationer.

Som branschorganisation arbetar vi särskilt med följande frågor:

1. Behovet av objektiv och tillförlitlig statistik över antal yrkesverksamma hovslagare och deras faktiska sysselsättningsgrad.
2. Vikten av sund konkurrens och åtgärder mot osund verksamhet.
3. Nödvändigheten av en nationell utbildningsstruktur för hovslageri.
4. Förutsättningar för ett långsiktigt hållbart och lönsamt företagande.
5. Betydelsen av god hästvälfärd och arbetsmiljö som grund för näringens trovärdighet.

Vi välkomnar utredningens ambition att stärka hästnäringens långsiktiga förutsättningar och delar bedömningen att näringen har stor betydelse för företagande, sysselsättning och folkhälsa.

Vi tillstyrker utredningens övergripande inriktning men anser att hovslageriets roll och betydelse kan tydliggöras i flera delar.

1. Hovslageriets roll i hästnäringen

Hovslageri är en grundläggande funktion för hästvelfärd, smittskydd, säkerhet och användbarhet av häst. Utan fungerande hovvård påverkas hela hästnäringen – från ridskolor och tävlingsverksamhet till trav, galopp och avel.

Trots detta behandlas hovslageriet ofta som en perifer del av näringen. Vi anser att hovslageriets samhälls- och näringspolitiska betydelse bör lyftas tydligare i genomförandet av utredningens förslag.

2. Objektiva fakta, statistik och behovsanalys

Utbildningsdimensionering och kompetensförsörjning måste vila på objektiva och tillförlitliga underlag.

I dag saknas statistik över:

- Hur många hästar det faktiskt finns i landet
- Hur många som faktiskt arbetar som hovslagare
- Hur många som arbetar heltid respektive deltid
- Hur många företag som är ekonomiskt bärkraftiga
- Hur länge examinerade hovslagare stannar kvar i yrket
- Regionala skillnader i behov

Detta innebär att utbildningsvolymen riskerar att beslutas utan en samlad nationell behovsanalys.

Vi ser med oro på att utbildningsintag i praktiken kan komma att påverkas mer av behovet att fylla utbildningsplatser än av branschens långsiktiga kompetensbehov. Resultatet blir att många blir godkända hovslagare, men att en betydande andel endast arbetar i yrket under en kort period eller i mycket begränsad omfattning.

Detta leder till:

- En urholkning av den faktiska kompetensförsörjningen
- Försämrade etableringsmöjligheter för dem som vill arbeta heltid
- Ökad fragmentering av marknaden
- Svagare ekonomiska förutsättningar för seriösa företagare

Vi anser därför att:

- En nationell kartläggning av yrkesverksamma hovslagare ska genomföras.
- En definition av vad som utgör en heltidsverksam hovslagare tas fram.
- Uppföljning av examinerade elevers faktiska etablering i yrket ska vara en del av kvalitetssäkringen.
- Utbildningsdimensionering tydligt ska kopplas till faktisk långsiktig efterfrågan.

Statistikens syfte måste vara att styra utbildningsvolymen och säkerställa en hållbar kompetensförsörjning – inte enbart att beskriva nuläget.

3. Heltidsverksamhet som kompetensfråga

Hovslageri är ett praktiskt hantverksyrke där den reella yrkesskickligheten utvecklas genom kontinuerlig och omfattande yrkesutövning över tid.

Den kompetens som krävs för att hantera variationer i hästmateriäl, belastningsproblematik och avancerade fall kan inte fullt ut tillgodogöras under utbildningstiden. Den utvecklas genom:

- Daglig praktisk erfarenhet
- Bredd i kundunderlag
- Långsiktig yrkesverksamhet
- Ekonomiskt ansvarstagande företagande

Vi anser därför att branschen i huvudsak behöver heltidsverksamma hovslagare.

När yrket i allt större utsträckning utövas under kortare perioder eller i begränsad omfattning minskar den samlade kompetensnivån. Det försvårar även för nya hovslagare att etablera sig långsiktigt och nå den yrkesmässiga mognad som krävs i ett kvalificerat hantverksyrke.

Ett reellt behov av hovslagare måste finnas för att nya yrkesutövare ska kunna bygga upp hållbara verksamheter, samla erfarenhet och utveckla den kompetens som krävs för hög kvalitet och god hästvälfärd.

4. Sund konkurrens

En fungerande och rättvis marknad är en grundförutsättning för kvalitet och hästvälfärd.

Vi ser idag problem med:

- Otydlig reglering av vem som får kalla sig hovslagare
- Verksamhet utan korrekt registrering
- Bristande transparens kring kompetensnivå

Vi anser att:

- Skyddad titel för hovslagare bör påskyndas.
- Registreringskrav och tydligare kompetenskrav bör övervägas.
- Samverkan med Skatteverket och berörda myndigheter bör stärkas.

Sund konkurrens är en förutsättning för hästvälfärd, kundtrygghet och långsiktig lönsamhet.

5. Företagande och ekonomisk hållbarhet

Majoriteten av hovslagare är egenföretagare. För att yrket ska vara en långsiktigt hållbar heltidssysselsättning krävs:

- Grundläggande företagsekonomisk kompetens
- Realistisk prissättning
- Hållbar arbetsbelastning
- Social trygghet och försäkringslösningar

Vi anser att företagarkompetens bör vara en tydligare och mer integrerad del av hovslagarutbildningarna. Stödinsatser inom hästnäringen bör också bättre anpassas till mikroföretag.

Ett yrke som inte är ekonomiskt hållbart riskerar att leda till hög personalomsättning, förslitningsskador och kompetensbortfall.

6. Utbildning och nationell struktur

Det saknas i dag en gemensam nationell utbildningsplan för hovslageri.

Vi föreslår:

- En nationell samverkansgrupp mellan branschorganisationer, Jordbruksverket, Yrkehögskolan och utbildningssamordnare.
- Ett gemensamt minimikrav på utbildningsinnehåll.
- Att utbildningsdimensionering tydligt kopplas till statistik och faktisk etablering i yrket.

Utbildningarnas mål måste vara att utbilda hovslagare som etablerar sig långsiktigt i yrket – inte enbart att examinera ett visst antal personer.

Avslutande synpunkter

Hovslagarnas Riksförening Sverige arbetar för en sund och livskraftig hovslageribransch med hästvälfärd, kundtrygghet och långsiktigt hållbart företagande som grund.

För att SOU 2025:58 ska få verklig effekt krävs att:

- Hovslageriets roll tydliggörs
- Statistik kopplas direkt till utbildningsdimensionering
- Utbildningssystemet samordnas nationellt
- Sund konkurrens säkerställs

- Företagandets praktiska realiteter beaktas

Vi står gärna till förfogande för fortsatt dialog och samverkan i det fortsatta arbetet.

Hovslagarnas Riksförening Sverige
Styrelsen, genom Martin Svärd, ordförande

info@hovslagarforening.se

0704-972714